

26.06.2013

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite 27/302/2013

Asia **OKM lausuntopyyntö esityksestä Suomen liittymiseksi eurooppalaiseen biopankkeja ja biologisia aineistoja koskevaan tutkimus**

Kansallisen tutkimusinfrastruktuuripolitiikan kehittämiseksi ja tutkimusinfrastruktuureihin liittyvien kustannusten rahoittamiseksi on valtion budjetissa (opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla) ollut vuodesta 2012 lähtien tutkimusinfrastruktuurimomentti (29.40.22). Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi 2.12.2011 Suomen Akatemian tehtäväksi kansallisen tutkimusinfrastruktuurien asiantuntijaryhmän asettamisen sekä edellä mainitun määrärahan (29.40.22) hallinnoinnin.

Tutkimusinfrastruktuurien asiantuntijaryhmä on kokouksessaan 22.4.2013 ehdottanut yksimielisesti toimivaltaisille ministeriöille ja Suomen Akatemialle Suomen liittymistä eurooppalaisen tutkimusinfrastruktuurien tiekartalle vuonna 2006 hyväksytyyn tutkimusinfrastruktuurihankkeeseen: ”Biobanking and Biomolecular Resources Research Infrastructure BBMRI” ERIC perustajajäsenenä ja varautumista hankkeesta johtuviin taloudellisiin velvoitteisiin.

BBMRI:n tavoitteena on yhdistää eurooppalaiset biopankit koordinoituksi verkostoksi ja tehostaa korkealaatuisten biologisten näytteiden sekä niihin liitettyjen tietojen saatavuutta ja yhteiskäyttöä. BBMRI:n toiminta tapahtuu kansallisten keskusten kautta, jotka koordinoivat jäsenmaiden biopankkeja. Jäsenmaihin ja BBMRI:n alaisuuteen tullaan perustamaan myös Common services -palvelukeskuksia. Nämä palvelevat biopankkitoimijoita sekä akateemisessa että teollisessa tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa. BBMRI:n pitkän aikavälin tavoitteena on kehittää toiminnan laatua ja vahvistaa eurooppalaisen tiedeyhteisön mahdollisuuksia biopankkinäytteiden hyödyntämiseen. Suomelle biopankkien lisääntyneen hyödyntäminen on jo nyt tuonut etulyöntiaseman erityisesti väestöaineistojen genetiikan tutkimuksessa ja vienyt suomalaisen tutkimuksen tieteenalan eturintamaan.

BBMRI-hanke on Suomelle tärkeä, koska hanke vahvistaa näytteisiin perustuvaa tutkimusta, sairauksien diagnostiikkaa ja hoitoa, terveyden edistämistä ja sairauksien ehkäisyä. Erityisesti kliinisten biopankkien rakentaminen ja hyödyntäminen BBMRI-yhteistyössä tulee merkittävästi lisäämään tietoa eri tautiryhmien hoitovasteiden ennusteista sekä kehittämään yksilökohtaista hoitoa, jonka Sosiaali- ja terveysministeriö on määritellyt asetusluonnoksessaan yliopistotasoisien terveyden tutkimuksen rahoituksesta (STM043:00/2012) yhdeksi painoalueekseen. Lisäksi

biopankkitutkimuksen tulosten hyödyntämisen tavoitteena on sairauksien diagnostiikkaa, ennaltaehkäisyä ja hoitoa tehostamalla säästää terveydenhuollon kustannuksia. Samalla tulokset voivat luoda mahdollisuuksia käyttää suomalaisen terveydenhuoltoon investoituja varoja uuden tiedon kaupallistamiseen.

Suomen Akatemian terveyden tutkimuksen toimikunta on käsitellyt suunnittelukokouksessaan keväällä 2013 tutkimusalojensa keskeisiä tutkimuksen infrastruktuureja. Toimikunta pitää tutkimusinfrastruktuurien kehittämistä sekä niihin liittymistä erittäin merkittävänä edellytyksenä suomalaisen lääketieteellisen tutkimuksen korkean laadun ja kansainvälisen kilpailukyvyn säilyttämiseksi. BBMRI-hankkeeseen liittyminen tukee erityisesti näiden tutkimusalueiden kehittymistä. Terveyden tutkimuksen kannalta on hyvin tärkeää, että Suomi on perustajajäsenenä mukana lääketieteelliseen tutkimukseen liittyvissä keskeisissä eurooppalaisissa tutkimuksen infrastruktuurihankkeissa.

Suomen Akatemian hallitus on keskustellut tutkimusinfrastruktuurien asiantuntijaryhmän ehdotuksesta iltakoulussaan 4.6.2013. Suomen Akatemian hallitus tulee käydyn keskustelun pohjalta varaamaan Suomen Akatemian tutkimusinfrastruktuurien rahoittamiseksi varatulta momentilta osallistumisen vuosittaisen jäsenmaksun sekä kansallisen tutkimusinfrastruktuurin ylläpitämisestä ja tutkimusinfrastruktuuripalveluiden tuottamisesta BBMRI-ERIC:ille aiheutuvien kulujen rahoittamiseen yhteensä enintään 2 M€ vuosina 2014 – 2018.

Suomen Akatemia pitää Valtioneuvoston tavoin Suomen aktiivista toimijuutta tässä tutkimuksen infrastruktuurissa tärkeänä tutkimuksen laadun ja kansainvälisen vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Suomen Akatemia esittää, että Suomi liittyy BBMRI ERIC:iin sen perustajajäsenenä tai niin pian kuin aikataulujen perusteella on mahdollista.

Pääjohtaja

Heikki Mannila

Ylijohtaja, tutkimus

Marja Makarow